

SLOVENSKI NAROD

Izjava vnan dan po polnoči, izjavila medeljo in praznike. — Inzerat: do 30 pett 4 2 D, do 100 vrt 2'50 p, večji inzerati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekliti beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poslana plačana v gotovini.

Ministrstvo za šume in rude

Znano je, da spada ministrstvo za šume in rude med takozvana gospodarska ministrstva. Pod upravo tega ministrstva se nahajajo največja bogastva naše države, povrh tega še bogastva, ki so v direktni, takorekoč privatni lasti države. Vrednost državnih gozdov gre v neprecenljive milijarde. Poleg gozdnega bogastva razpolaga naša država še z enako neprecenljivim bogastvom rud. O Ljubiji v Bolni trde strokovnjaki, da bi se tamkaj mogli organizirati največji železni rudokopi sveta.

V vseh modernih državah se pojavljajo intenzivni pokreti razdržavljenja uprave in je n. pr. Italija že razdržavila pošto in brzojavo in namerava tudi druge grane državne uprave reformirati v tem smislu. Če tudi načelo razdržavljenja še ni popolnoma sigurno, je jasno, da se mora državna uprava čim prej komercializirati, zlasti pa ministrstva in uprave takih poslov, ki so strogo gospodarskega značaja. Sem spada v prvi vrsti tudi gospodarstvo z državnimi šumami in rudniki. Pametna komercializacija bi bila predvsem na mestu v tem ministrstvu, s kojim bi moral naš finančni minister v prvi vrsti računati pri sanaciji državnih financ.

Poročilo o debati o proračunu ministrstva za šume in rude v finančnem odboru pa kaže, da se stvari skrajno temno luč. Naša javnost je s strahom doznala, da znašajo prebitki tega ministrstva samo znesek, ki pri ogromnem državnem proračunu skoraj ne pred v poštev, in da je še doli tih milijonov pridobitv potom nesistematične in nesocijalne redukcije državnega uradništva. S pametnim, dobrim gospodarstvom, s pošteno, na načelih trgovskega in industrijskega poslovanja bazirajočo upravo državnih gospodarskih podjetij, bi moglo ministrstvo dvigniti državne dohodke za ogromne zneske. Njega tega odnosa pravilnega načina na hoče vladna večina z vsaki prebitki v budžetu ministrstva za šume in rude s tem, da bo zopet pometala neusmiljeno na cesto na sotine rodbin. Prihranki bodo minimalni, saj bo reduciranjem treba plačevati pokojnino, na drugi strani pa bo brez dvoma trpelo tudi dobro gospodarstvo, ker nimamo nobene garancije, da redukcija ne bo izvedena zopet popolnoma nesistematično in brez upoštevavanja stvarnih razmer.

Simptomatičen je ta poziv za vse gospodarske in finančne politike sedanjih vlad, a značilni tudi za današnje politično situacijo. Vlada RR ima v Narodni skupščini dvotretjinsko večino, je na zunanji in za tretjinsko njenih voditeljev bolj homogeni in kompaktni kakor je bila katerakoli prejšnja vlada. Kljub temu pa ni zmožna nobenega konstruktivnega dela, ne more ustvariti ničesar, kar bi bilo za državo res dobro in koristno. To je znak ali njene absolutne nesposobnosti ali pa notranjega razdora, morda tudi obojega. Naj bo pa tako ali tako, je jasno, da nudi tak organizem v sebi kal smrti in da so dananjemu režimu dnevi že šteti.

Berlinski „burši“ za Avstrijo

Berlin, 19. januarja. V nedeljo večer ste bili tu dve značilni prireditvi, na katerih je prišlo do velikih manifestacij za združitev Avstrije in Nemčije. Berlinski burši so praznovali na velikem koncertu, ki so se ga udeležili odlični predstavniki visokih državnih oblasti, 40 letnico ustanovitve „rajha“. Razni govorniki so pomnovali usodo 12 milijonov Nemcev, ki morajo živeti pod tujim jarmom, katerim pa bo zasijala svoboda šele, ko se današnja Nemčija in Avstrija združita v Veliko Nemčijo. Isti večer se je vršila svečana otvoritev razstave avstrijske zirske turistične in prostoriš umetniške doma. Orvortveni govor je imel predsednik nemškega parlamenta soc. demokrat dr. Löbe, ki je naglašal, da je razstava samo nadaljevanje tistega dela, ki stremi za združitev obeh nemških držav. Löbe je kot predsednik avstrijsko-nemške zveze za združitev Avstrije in Nemčije napovedal, da se bo združevalno delo nadaljevalo z vso paro. Tudi avstrijski poslanik v Berlinu dr. Frank je naglašal, da treba z vsemi silami pospeševati avstrijsko-nemški promet.

MRAZ V ITALIJI

Trst, 19. januarja. V severni Italiji vlada velik mraz. Včeraj je ves dan snežilo. Mraza je bilo v Aleksandriji — 15°, v Placenzii — 10°, v Piacenzi — 10°. Na morju so bili veliki viharji in je bilo več parnikov poškodovanih, nekateri manjši parniki so se celo pogrezli.

Proračunska razprava v finančnem odboru

Odobrena sta proračuna ministrstva za šume in rude ter za vete. — Vladna večina je na dveh dolgih sejah predelala proračun finančnega ministrstva, ki znaša nad pet četrt milijarde.

Beograd, 19. januarja. Finančni odbor je včeraj popoldne nadaljeval razpravo o proračunu ministrstva za šume in rude. Pred sejo odbora je bil sestanek vladne večine, ki je trajal dve uri, tako da je bila odborova seja otvorjena šele ob 17. V ministru za šume in rude je znaša po raznih redukcijah fiktni prihranek 47 milijonov Din. Reduciranih bo 154 uradnikov. Reducirajo se tudi znatne postavke za posredovanja, za gospodarske investicije in gospodarski pouk, kakor tudi za razne gospodarske in uradniške potrebe. Najmanj je razmeroma razočarala direkcija šum in rudnikov ljubljanske oblasti. Reduciran je celo kredit za vzdrževanje moj in omejenih znakov. Na popoldanski seji je govoril por. dr. Kulovec o redukciji delavskih plač in o premogu, ki ga dobavlja Trboveljska prometna družba mnogo države, kakor je cena premoga v drugih državah. Muslimanski poslanec Husein Alić je zahteval, da se v Sarajevu ustanovi šumarska akademija in montanistična fakulteta. Poslanec dr. Šumenković ne more verovati, da bi aktivum ministrstva za šume in rude znašal znesek 135 milijonov. Po govoru še nekaterih članov finančnega odbora je vladna večina z 19 proti 6 glasovom sprejela proračun ministrstva za šume in rude.

Nadaljevala in končala se je nato debata o proračunu ministrstva za vete, ki znaša 1441 milijonov. Na pravoslavne odpadke od tega 56 milijonov, na katolike pa 34 milijonov. Ministrstvo samo bo potrošilo 15 milijonov. Govorili s posl. Demetrovič, Smodej in minist. Trifunović, nakar je bil tudi ta proračun ob 11. večer z glasovi vladne večine sprejet.

Radič boče predružačili prosvetno upravo

Odpravijo naj se prosvetni oddelki pri velikih županijah, mesto njih pa se uvede 5—6 prosvetnih direktorij.

Beograd, 19. januarja. V prosvetnem ministru se vrše sedaj konference glede zakona o univerzah. Obenem so v prosvetnem ministru razpravljali o načrtu zakona glede prosvetnih direktorij. Prosvetno ministru pod vodstvom Stepana Radiča namerava odpraviti dosedanje prosvetne oddelke posamičnih oblasti, mesto njih pa ustanoviti posebne prosvetne direktorije, katerih število bo znašalo 5—6. V prosvetnih direktorijah naj bi bil po en direktor in po dva inspektorja. Po novem zakonu o prosvetnih direktorijah bi imeli reševati prosvetno ministru samo te zadeve:

1.) organizacija vsega javnega in

privatnega pouka v državi; 2.) vrhovno vodstvo in nadziranje nad celokupnim poukom in prosvetno administracijo; 3.) pripravljanje vseh prosvetnih zakonov in izvedba teh zakonov; 4.) izdajanje normativnih naredb o vsem javnem in privatnem pouku; 5.) odločbe glede otvoritve in zatvoritve šol; 6.) personalne zadeve, ki se vrše po poslovniku o kraljevem ukazu; 7.) personalne zadeve v delokrogu prosvetnega ministrstva; 8.) uprava šolskih in prosvetnih ustanov in stipendije in 9.) izvedba vseh poslov, ki spadajo po zakonu v pristojnost prosvetnega ministrstva.

Razburjenje radi vpokojitve zagrebških profesorjev

Intervencija zagrebškega rektora v Beogradu. — Zadrega radičevskega tiska. — Brikanje profesorjev medicinske fakultete.

Zagreb, 19. januarja. Vest o upokojitvi devetih vseslovenskih profesorjev v Zagrebu je izzvala povsod v javnosti globok vtis, zlasti zato, ker se nahajajo med upokojenci tudi učenci, ki uživajo sloves tudi izven mej naše države. Radi tega je odstopal v Beograd rektor zagrebške univerze dr. Drago Perović, da se na merodajnem mestu informira o avtentičnosti prvih vesti o upokojitvi. Rektor namerava v skrajnem slučaju zaprositi za avdicijono pri kralju.

Splošno vznemirjenost je izzvala tudi vest, da mora prof. dr. Prelog, ki je tudi vpokojen, kot dekan filozofske fakultete na brzojavni nalog ministr-

stva takoj izročiti svoje agende prodekanu. Radičevski listi, ki so v silni zadregi, se izgovarjajo, da je ta vest mistifikacija, da je očitno resnična.

V zvezi z upokojitvijo profesorjev na zagrebški univerzi doznava vaš domiselnik, da bo upokojenih še nadaljnjih pet profesorjev medicinske fakultete. Svoječasno je bil sprejet soglasno sklep proforskega zbora, da se izključi profesor dr. Mikuličič radi nedostojnega vedenja. Za izključitev je glasovalo 21 proti pet profesorjev medicinske fakultete. Prosvetni minister Stepan Radič je sedaj na novo reaktiviral kljub protestom profesorjev dr. Mikuličiča.

Madžarski fašisti zahtevajo diktaturo

Škof Zadravec gre mesto v zapor v samostan. — Aretiran ministrov vnan. — Zborovanje „Probujačih“.

Budimpešta, 18. januarja. Više sodišče je zavrnilo priziv državnega pravdnika radi aretacije vojaškega škofa Zadravca. Med interesiranimi krogi je sklenjeno, da se škof umakne in da odide v neki avstrijski samostan. V javnosti je ta vest vzbudila izredno slab vtis. Šef francoskih detektivov Benoit je prisel iz Pariza v Budimpešto ter

Veliko senzacijo je vzbudila vest o aretaciji dr. Ladislava Ferdinandyja, nekdanja bivšega ministrstva notranjih zadev. Bil je v zvezi s ponarejalci. Zadnje dneve se vodi preiskava v tej stvari, da se razjasni načelni motivi falzifikatorjev ali so zasledovali res politične ali pa samo egoistične cilje. Zadnji čas so ponarejalci vodili razkošno življenje. Edina bogovnja je danes opre-

mljono posetstvo ter si je nabavil pohištvo za 85 milijonov.

Budimpešta, 18. januarja. Na sestankih fašistovskih žen je posl. Karl Wolff razpravljaj o ponarejalci afri ter je izjavil, da smatra ponarejanje francoskih bankovcev za čisto privatno kriminalno zadevo in da bo v tem smislu tudi sodišče izreklo svojo sodbo. Vodja madžarskih šovinistov in predsednik organizacije „Probujačih“ se Madžarov dr. Eckhardt je izjavil, da je treba na Madžarskem uvesti močno diktaturo. Edno diktatura je zmožna urediti sedanje nevzdržne prilike na Madžarskem. Madžarski fašisti izjavljajo, da ne bi prišlo do ponarejanja francoskih frankov, če ne bi bilo trianonske mirovne pogodbe.

Pred novimi volitvami v Nemčiji?

Sestava Luthrove parlamentarne vlade je bila v zadnjem hipu preprečena. — Hindenburg poskusi še z uradniško vlado. — Edini izhod so nove volitve.

Berlin, 19. januarja. Sestava novega kabineta dr. Luthra, kakor so jo včeraj javili listi, je bila v zadnjem hipu onemogočena. Akcija dr. Luthra, da sestavi delovni kabinet iz centurama, demokratov in nemške ljudske stranke, je popolnoma bankrotirala. O polnoči so demokratje sklenili, da odklanjajo vsaka nadaljna pogajanja z dr. Luthrom. S tem je bila misel dr. Luthra ponorečena. Danes dopoldne je dr. Luther vrnil mandat za sestavo vlade predsedniku republike Hindenburgu. Vzrok, da je končno sestava vlade ponesrečila, iščejo v tem, ker so zastopniki bavarske ljudske stranke odklonili dr. Kocha kot notranjega ministra. Dr. Kocha so demokratje zahtevali za notranjega ministra ter so pri tem vstrajali na svojem načelu enotne državne uprave. Kakor znano, je dr. Koch pred leti imel z voditeljem bavarske ljudske stranke in bav-

NE ZAMUDITE PRILIKE!

Oj danes naprej do preklica

INVENTURNA PRODAJA

Cene izvanredno ugodne

Prepričajte se v trgovini

J. KETTE, Ljubljana

modna trgovina za gospode

varskim ministrom dr. Kahnem oster konflikt, ker je dr. Kahn zahteval bavarsko avtonomijo.

Berlin, 19. januarja. Stališče demokratov, ki so zahtevali za notranjega ministra dr. Kocha in so odklanjali vsak drug predlog, je vzbudilo v parlamentarnih krogih presenečenje. Demokratska parlamentarna frakcija je dr. Luthra naznanila, da odklanja zahtevo nemške ljudske stranke glede notranjega ministra. Kakor zatrjuje v političnih krogih, namerava dr. Luther svetovati predsedniku republike Hindenburgu, da se sestavi uradniška vlada z njim na čelu. Glavno glasilo socialne demokracije „Vorwärts“ danes izjavlja, da se uradniška vlada dr. Luthra ne bo mogla držati, če najo ne pristane centrum. Edina rešitev sedanje krize je v razpustu državnega zbora in razpisu novih volitev.

Aretacije komunistov v Beogradu

Beograd, 19. januarja. Beogradska policija je včeraj aretirala bivšega komunističnega poslanca Kostjo Novakovića. Takoj po njegovi aretaciji so policijski kriminalni organi izvršili lišne preiskave pri vseh uglednih komunistih in voditeljih komunistične stranke. Izvršene so bile lišne preiskave na stanovanju Dušana Gorgjevića, Bude Milotinića, dr. Otona Krstanovića, Mišića in še pri drugih komunistih. Svoči je bil pri et tudi sin bivšega notranjega ministra Koste Timotijevića, Simiša Timotijević. Bil je aretiran na stanovanju svojega očeta. Simiša Timotijević je izjavil, da nima nikakih zvez s Kostjo Novakovičem, na kar so ga danes zjutraj izpustili iz zaporov. Policija danes nadaljuje preiskavo proti komunistom. Policijski šef je izjavil, da sloer ni pričakovati kakšnega izveljave komunističnega procesa. Krivda Koste Novakovića je za sedaj samo policijskega značaja in ne more ničesar drugega objaviti zastopnikom tiska. Po Beogradu se drugače vzdržujejo vesti, da bodo aretirani še drugi komunistični voditelji in da se bodo slične preiskave vršile po vseh važnih centrih naše države.

Italijanska opozicija se vrača v parlament?

Rim, 18. januarja. Listi objavljajo senzacionalno pismo, ki ga je naslovil vodja konstitucionalne opozicije, posl. Amendola svojemu prijatelju. V tem pismu Amendola povzraja potrebo, da aventinska opozicija opusti abstinenčno politiko in da se vrne nazaj v parlament, kjer naj podpre delo fašistovske vlade, ker je fašizem v resnici obnovil Italijo in omogoča v bodočnosti gospodarski in politični napredek. To pismo objavljajo fašistovski list pod velikimi naslovi. Opozicija tega pisma niti ne demantira niti ne potrjuje. Amendola sam do danes še ni izjavil, da bi bilo to pismo ponarejeno.

Premetne težkoče v Bosni

Beograd, 19. januarja. Po poročilih iz Sarajeva so nastale v Bosni in Hercegovini radi snežnih metežev velike prometne težkoče. Železniška proga Sarajevo-Mostar-Dubrovnik je na več mestih popolnoma zametena. Veliki zameti so bili zlasti med 92 in 97 km. Tu je bil železniški promet po polnoma ustavljen. Potniški vlak 9132 iz Sarajeva je pri 94 km obstal in je bil popolnoma zasnežen. Potniki so morali ostati 12 ur v saegu.

Zametena je tudi proga Zaječar-Palačica.

Daruite za Sokolski Taber

ITALJANSKI DOLGOVI ANGLIJI

London, 19. januarja. Angleški in italijanski strokovnjaki so začeli včeraj razpravo o ureditvi italijanskih dolgov Angliji s tehnično-financijske stališča. Strokovnjaki so bile predložene različne spomenice. Dosedanji potek razprave je povoljen in je pričakovati, da se pogajanja v kratkem končajo. V glavnih obrisih je prišlo med Anglijo in Italijo do končnega sporazuma.

Borzna poročila

LESNI TRG

Prodan 1 vag. remeljov fco meja 547, 1 vag. desk 490. Pomdne in povpraševanje srednje.

ZITNI TRG

Prodan 1 vag. stare koruze fco. naklad. postaja 165, 1 vag. nove fco. Spilje 175 Din. Pšenica 312.50, oves fco Postoja 220, ječmen par. Ljublj. 235, ajda 256, rž fco. Bačka 212, prosa 200—225, otrobi srednji 145 Din.

7% invest. pos. iz 1. 1921 77, 78.50; Celjska pos. d. d. 200, 204; Ljubljanska kreditna banka 210, —; Merkantilna banka 100, 102; Prva hrvatska štedionica 900, —; Kreditni zavod 175, 185; Slavonska banka 50, —; Strojne tovarne in livarne 125, 125; Združene papirnice 110, —; Stavbena družba d. d. Ljubljana 100, 110; Sešir d. d. 115, 115; 4% kcm. zad. dež. bke 20, 22; 4% zast. l. kr. dež. bke 20, 22.

Zagrebska borza.

Deviz: Carli 10.88—10.95, Praga 165.56—168.56, Pariz 211.60—215.60, Newyork 56.14—56.748, London 273.66—275.66, Trst 226.76—229.16, Berlin 13.955—13.955, Dunaj 789.80—799.80. Valute: dolar 55.45—56.05.

EFEKTI:

7% invest. posol. 1921 77—77.4, 2% drž. rente za ratnu štetu 311—314, Ljubljanska kreditna 210, Hrv. eskomptna banka 120—123, Kreditna banka, Zgb. 133—133, Hipotekarna banka 64—64, Jugobanka 110—111, Pražedionia 965—970, Slavonska banka 50—51, Eksploatacija 37—37, Drava d. d. Osiček 215, Sečera, Osiček 405—415, Isis d. d. 65—70, Mihaj 35, Gutman 310, Slavski 140—155, Slavonija 42%—43%, Trboveljska 340, Vevče 110.

Inozemske borze.

Carli, 19. januarja. Borza: Beograd 9.175, Pariz 19.55, London 26.1625, Newyork 517.75, Milan 20.90, Praga 15.325, Dunaj 729.

Trst, 19. januarja. Predborza: Beograd 43.75—43.85, Pariz 92—93, London 120.30—120.40, Newyork 24.75—24.825, Praga 73.30—73.70, Carli 478—480, Dunaj

Pred največjim kulturnim škandalom

Nasilno poitalijančenje rodbinskih imen na Južnem Tirolskem.

Iz Rima prihaja vest, da je bil obelodanjen kraljevski dekret, s katerim se pooblašča fašistovska vlada, da izvede popolno italijanizacijo imen na Južnem Tirolskem. V prvi vrsti se naj takoj italijanizirajo imena kraljevskega značaja in vsa imena latinskega ali italijanskega izvora. Kdor nosi enakoznačno ime kakor kak južnotirolski kralj, mora sprejeti ofiojelo italijansko ime dotičnega kralja. Na ta način namerava fašistovska vlada tudi na zunaj izpremeniti imena nemškega prebivalstva ter ga izpremeniti ali poboraviti za veliki svet kot italijanskega prebivalstva. Če pomislimo, da podrejene fašistovske oblasti z radikalnimi sredstvi napadajo južnotirolsko manjšino in da grede mnogo dalje, kakor pa predpisujejo oblastne naredbes ter kraljevski dekreti, potem ni dvoma, da se bo najnovejša sramotna zapoved fašistovske vlade izvedla do kraja.

Popolni prepovedi kulturne avtonomije, prepovedi šolstva v materinskem jeziku in sedaj poitalijančenje krajevnih imen in sedaj prihaja diktirano izpreminjanje familijarnih imen in zadnja formalna italijanizacija južnotirolskega prebivalstva. Hujše atake na privatno svobodo si fašizem ni mogel izmisлити.

Nas zanima ta dekret radi tega, ker se bojimo, da bo enak dekret sledil tudi za naše Primorje. Fašistovsko nasilstvo nad našim življenjem bo s tem pač doseglo svoj vrh. Uverjeni pa smo, da bo ta kulturna sramota, nevredna naroda, ki hoče biti civiliziran, vzbudila vihar protesta po vsej Evropi in da bo pred vsem izzvala silno ovrženje v Jugoslaviji. Iz svoje neumljivo rahločutne rezerve mora stopiti tudi naša vlada in izgovor, da gre za italijansko »notranjo zadevo«, ne sme več veljati.

Radičev shod v Subotici

Prvi Radičev poset v Vojvodini se je vršil v senci orožniških bajonetov. — O zunanji politiki i g. Radić noče več govoriti. — Kapitulacija pred subotičkimi vsenčiljskimi profesorji.

Minister Stepan Radić je imel, kakor smo že včeraj kratko poročali, v nedeljo svoj shod v Subotici. Ker je bil to prvi Radičev shod v Vojvodini, je vladalo zanj med tamšnjimi prebivalstvom veliko zanimanje. Radić sam je pustil objaviti, da je bilo navzočih 25 tisoč ljudi, novinarji pa so jih cenili na 6 do 7 tisoč, torej približno toliko, kakor jih je bilo na Pribečevičevem shodu v Ljubljani.

Namen Radičevega shoda je bil v prvi vrsti pridobiti narodne manjšine v Vojvodini. Toda vsa agitacija in vsi napori njegovih ožjih somišljenikov niso nič pomagali. Madžarov je bilo na shodu zelo malo. Madžarski listi so sicer pozdravili Radića, toda samo kot svetnega ministra, ki naj bi jim dal madžarske šole. Zanimivo je, da so bili radički v Subotici zelo razburjeni. Radičeva politična manifestacija jim ni bila po volji. A ko je na shodu opetovano pozdravil Pašića, se je nezadovoljstvo med radikalni poleglo. Davidovičevci so bili povodom Radičevega prihoda rezervirani, pač pa je naletel Radić v Subotici na encrgetičen odpor slušateljev juristične fakultete, ki jih je na shodu v Mariboru razžalil. Govorilo se je, da pripravljajo akademiki demonstracije proti Radiću. O predsojeh demonstracijah so pisali tudi subotički listi in v nekaterih so se pojavile celo vesti, da pripravljajo demonstracije celo tudi radikali, ker jim Radičeva politična akcija v Vojvodini ni po volji. Zato je bila mobilizirana vsa subotška žandarmerija in policija. Zvečer je bilo na postaji med radovednim občinstvom vse polno detektivov, ob strani perona so pa stali v špalirju orožniki z nasajenimi bajoneti.

Da bi ne prišlo do incidentov, je bilo določeno za shod ograjeno dvorišče hotela »Ungarije«, kamor so puščali samo tiste, ki so imeli vstopnice, in ki je bilo vrh tega zastraženo po žandarmeriji. Ker je pa stalo znanj mnogo radovednežev, ki so hoteli slišati in videti Radića od blizu, se je slednji naposled vendarle odločil govoriti na »Trgu osvobodjenja«. Shod se je vršil brez vsakih incidentov.

Občinstvo je Radića seveda burno pozdravljalo. Predsednik shoda je označil v otvoritvenem govoru zborovanje kot veliko manifestacijo hrvatske misli v Subotici in kot manifestacijo sporazuma Srbov in Hrvatov. Nato je povzel besedo g. Radić, ki je med drugim izjavil:

»Vi ste sišli o Napoleonu. Dokler ni postal cesar, je bil velik in pameten, toda bil je telesno majhen, kakor jaz, morda še manjši. Ko je prišel kot general z dobro organizirano vojsko v Egipt, je dejal vojakom: Vojaki! Na vas gledajo te piramide, ki so stare 4000 let. Piramide so ogromne grobnice. In baje je napravilo to na vojaške tak

vtis, da so razpršili Arabce kakor pleve. Tudi mi smo pod piramido, a nismo prišli, da se borimo. Mi imamo drugačne cilje, za katere nas morajo navdušiti piramide. Ko smo snovali še v ožjem krogu v Zagrebu načrte, smo razmišljali o tem, kaj naj počnemo z Vojvodino. Vsi smo se strinjali v tem, da Srbi, Hrvati in Slovenci brez Jadrana nimamo bodočnosti. Je pa še eno morje, to je morje banatske pšnice, ki nam je enako potrebno. To je divno morje in vsak klas je vreden več kot piramida. V tem morju je vsa civilizacija. Kjer divja vojna, kjer v hiši ni miru in kjer ni prave napredne dalekovidnosti, ni zlatega klasa. Naš seljak je dalekoviden. On ne živi kot bankir od danes do jutri, ne živi kot delavec od sobote do sobote, nego živi leta in cela stoletja. Srečen je narod, ki lahko gradi svoje gospodarstvo, šolstvo, promet in mednarodno situacijo na seljaštvu.

Nato je govoril Radić o Vojvodini kot žitnici države in pohvalil Vojvodince kot dobre gospodarje. O sporazumu je govoril priložno isto kakor na drugih svojih shodih. Posebno značilen je Radičev siavospev Srbov, ki jih je dolga leta hudo napadal in bital. »Srbi so voditelji v državi«, je izjavil Radić. »Srbi zna biti ohol in grob, pa tudi dober. Vi, Bunjevci, ste pa mehki in Madžari so si hoteli napraviti iz vas lonce. Toda vi ste ohranili ikavščino in vero, toda ne popovsko. Vi ste jasno spoznali, da ste del hrvatskega naroda. Ne smete pozabiti, da smo se sporazumeli z radikali zato, ker so oni iskreni. Oni hočejo ostati Srbi, nam pa dovolijo, da ostanemo Hrvati. Ne zahtevamo, da postanemo Jugoslaveni, nekaka zmes, od katere bi se pes crknil. V vladi delam na to, da spoštujemo mednarodne pogodbe o nacionalnih manjšinah. Naše narodne manjšine bodo imele več nego jim nudi pogodba, toda šle potem, ko uredimo notranjo situacijo in rešimo velik problem, namreč odnose z Italijo. Najprej se moramo zavarovati pred njenimi pustolovčinami.

S tem je bil Radićev govor zaključen. Nato je prečital Radić pozdravne brojavice kralju in Nkolii Pašiću. Sledil je nastop dekana subotičke pravne fakultete, pred katerim je Radić v navzočnosti novinarjev na celi črti kapituliral, češ da bi bil moral priti v Subotico prej, predno je imel shod v Mariboru. V razgovoru z dekanom Adimovićem je Radić med drugim izjavil:

»Ko bom imel večji vpliv v vladi, bodo seje ministrskega sveta javne, razen kadar se bo razpravljalo o vojaških ali kakih drugih delikatnih zadevah. V vladi se delimo po prepričanju, ne pa po strankah. Povodom diskusije o tem ali onem problemu se postavi navadno več radikalov in radičevcev na eno, kakor tudi na drugo stališče. Ni

DANES!

Smeh! Šalaj

Zabavaj Humor!

DANES!

GOSPODIŃNA VAMPIR

Kolosalna ženska burka polna sme in smeha brez kraja in konca. — Veseli doživljaji dveh veseljakov v velikem filmskem castvu. — Kom'ne in smeha po ne scene. — Smrtno nevarna vožnja v dirjalnem avtu. — Živa lutka rešena ležaja. — Triumf ljubezni. — Zmagana ljubosumnost. Kdor želi obiti smeha, humorja in razvedrila, naj hiti, da ne zamudi! Na svidenje ob 4., 1/2, 1, 3. in 9.

»Elitnem Kino Matica«.

vodilni kino v Ljubljani.

Tel. 124.

koli pa niso radikali na eni, a radičevci na drugi strani. Jaz se navadno sporazumem s Pašićem, jaz naprej in v takih slučajih je vprašanje definitivno rešeno. Zato tudi nočem kompanjonov, ker bi morali sicer vedno vpraševati, kakšno stališče zavzema Korošec. Spaho ali Davidovič To bi bil stegavi znač V vsaki stranki mora biti avtoriteta, ki lahko govori v imenu cele stranke. Sreča naša, da imamo Pašića. Bog živi Pašića še sto let, potem pa kakor sklene radikalni klub!

V nedeljo zvečer se je vrnil Radić s svojim spremstvom v Beograd.

Letošnji ljubljanski velesejem bo poleti

Dne 15. t. m. se je vršila seja velesejske uprave, na kateri se je razpravljalo o določitvi termina letošnjega vzorčnega velesejma.

Znano je že našim industrijskim, trgovskim in obrtnim krogom, da je uprava zagrebškega sejma sklenila, prirediti letos velesejem namesto kot običajno spomladaj, meseca avgusta.

Z ozirom na izjave razstavljalcev ljubljanskega velesejma in po točnem proučanju, je uprava velesejma v Ljubljani sklenila, prirediti v letu 1926

od 25. junja do 5. julija VI. Mednarodni vzorčni velesejem

Veliko pokrajinsko razstavo vina, cvetja, sadja, goveje živine in konj, hčene in umetnosti.

Sejska uprava prične v najkrajšem času z razpošiljanjem prirovnice in se naproča vse razstavljalce, da nemudoma prijavijo svojo udeležbo. Čim prej bodo zbrane prijavnice, tem lažje in hitreje se morejo razdeliti razstavnih prostori in izvesti čim boljša organizacija.

Ker so se letos razstavnih prostori znatno pocenili, si bodo gotovo večja podjetja najela obsežnejše prostore.

Politične vesti

— Kongres republikanske stranke. Za prihodnji mesec je bil določen v Beogradu kongres republikanske stranke Jugoslavije. Ta kongres je sedaj odgođen na nedoločeno čas z motivacijo, da je politična situacija še premojasta, da bi bilo mogoče zavzeti kako stališče.

— Kongres socijalistične stranke. V nedeljo 17. t. m. je bil v Beogradu odprt kongres socijalistične stranke Jugoslavije. Zastopanih je bilo 35 organizacij iz cele države. Za predsednika kongresa je bil izvoljen znani socijalistični vodja Vitoimir Korać. Na kongresu so bili podani različni referati. Dr. Topalović je v svojem govoru naglašal, da so bila zadnja leta med socijalističnimi vrstami v znaku plemenskih borb, a sedaj je dosežen sporazum, ki omogoča enotno fronto socijalizma Jugoslavije. Odobren je bil nato referat glavnega odbora glede enotne organizacije socijalistične stranke Jugoslavije.

— HFSS v Zagrebu. V nedeljo se je vršila skupščina zagrebške organizacije Hrvatske Zajednice. Skupščina je pod predsedstvom bivšega zagrebškega župana dr. Skrljua sklenila, da vstopi tudi zagrebška Hrvatska Zajednica v Hrvatsko federalistično seljaško stranko. Za predsednika je bil izvoljen zagrebški podžupan dr. Krčelić, za tajnika

glavni urednik »Hrvata« Ivan Peršić. »Hrvat« ostane tudi v bodoče glasilo organizacije. S tem sklepom je H. Z. definitivno prešla v tabor HFSS, ki je kakor znano, prevzela nekdanje radičevske separatistične parole in hoče z njimi poskušati svojo sračo med hrvatskimi volilci.

— Zunanji minister demantira. Beogradska »Politika« in drugi listi so objavili iz nedeljske seje finančnega odbora, na kateri so razpravljali o proračunu zunanjega ministristva, izjavo zunanjega ministra, da je oficijelna Madžarska zapletena v ponarejalsko afero. Tiskovni oddelček zunanjega ministristva sedaj demantira to poročilo in pravi, da je zunanji minister dr. Nikić samo izjavil, da so v to afero zapletene »uradne madžarske vojaške in civilne osebe«.

— Ministrski avtomobil. Na sobotni nočni seji finančnega odbora je govoril tudi posl. dr. Zanić, nekdanji zavzeznik Radića, zdaj njegov na hruši nasprotnik. Vzel je zlasti na piko radičevskega ministra Pavla Radića in dr. Nikića, katerim zlasti zamerja, da trošita tolike vsote za avtomobilsko vožnjo. Tako je dr. Nikić, minister za šume in rudnike, poleg porabe avtomobila iz beogradske garaže vstavil v proračun za avtomobilsko vožnjo še lepi znesek 46.000 Din, minister agrarne reforme Pavle Radić pa celo kar 180.000 Din. Posl. Zanić je očital obema ministrom, da nista nič manj »gosposkav«, kakor so bili njuni predniki, čeprav vedno pravita, da sta seljaška ministra.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 19.: Zaprtro.

Sreda, 20.: Obrt gospe Warrenove. Premijera. Izven.

Četrtek, 21.: Henrik IV. Red F. Petek, 22.: Krpan mlajši. Red D.

Sobota, 23.: Periferija. Delavska predstava. Izven.

Nedelja 24.: ob 15 pop. Zapeljivka, ljudska predstava po znanih cenh. Izven. Ob 20. zvečer Druga mladost, ljudska predstava po znanih cenh.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 19.: Glumači. Povratek. Red C.

Sreda 20.: Srce iz leota, Povez na ples, Capriccio espagnole. Red E

Četrtek, 21.: Zaprtro.

Petek 22.: Alda Red A

Sobota 23.: Zvezdane črke Red B

Nedelja 24.: Eva, ljudska predstava po znanih cenh. Izven.

— Glumači - Povratek. Dones zvečer se poljeta v operi za red C zadnjikrat v zborstvu operi Glumači in Povratek. V operi Glumači poje ostalo častno gost g. Zdenko Knitl. Ostale vloge so v isti zasedbi kakor pri dosedanjih predstavah.

— Vršni red tateških opernih predstav se je moral spremeniti in to vsled tega, ker je sodelovanje muzike Dravske divizijske občasti v soboto nemogoče. Zato opozarjamo abonente reda E, da njihova predstava v sredo 23. t. m. skleni reda A imajo predstavo v petek 22. in abonenti reda B v soboto 23. t. m.

— Premijera v ljubljanski dram. V sredo 23. t. m. vrši se v naši dram. premijera Shawove drame v štirih dejanjih Obrt gospe Warrenove.

spe Warrenove v režiji g. Milana Skrbinška. V drami nastopijo sledeče osebe ga. Warren-Nablocka, njena hči Vivie Edmedova, sir Crofts Skrbinšek, Pradé-Krall, pastor Gardner-Cesar, njegov sin Frank-Dravovec. Premijera te drame se vrši kot izjava predstava.

— G. J. Jalka Stamatovič, ki priredi svoj prvi koncert v Ljubljani v četrtek, dne 21. t. m., je peva lepega glasu in odlične interpretacije. Do sedaj je nastopila v raznih beogradskih koncertih, nastopila je pa že tudi po drugih večjih mestih naše kraljevine. Pevka ima izvrstno šolo praškega konservatorija, katerega je absolvirala z odličnim uspehom. Kritika hvali njeno krasen glas in posebno povdarja, da podaja pesmi lirске vsebine popolnoma dovršeno in iz dna duše. Zato je popolnoma razumljivo, da si je za naš koncert izborila lirске pesmi v obdelavi mračnih modernih srbskih skladateljev. Občinstvo vabimo na ta koncert, ki je prirejen v prvi vrsti za to, da spomnimo srbsko koncertno pevstvo literaturo, katere smo do sedaj še razmeroma malo slišali na naših koncertih. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

— Premijera drame »Obrt gospe Warrenove«. Dones zvečer je v dram. premijera Shawove drame »Obrt gospe Warrenove«. Shaw je kot avtor posameznim gledališkemu občinstvu dobro poznan. Izmed njegovih del so se v prihodnje v zadnjih letih na našem odru sledeča: »Pygmalion«, »Androklos in lev« ter »Cezar in Kleopatra«. V teh delih je njeno spoznanje tipičnega Shawa, ki je šel na oder zato, da izbere kritiko o socialnih ustanovah človeške družbe. Kot tak pride šele sedaj na naš oder s svojo dramo »Obrt gospe Warrenove«, kjer z vsjo silo šiba lažimoralo človeške družbe ter ji strika krinko z obraza. Gospa Warren je lastnica javnih hiš v velikem mestu. V obeh avtorja je ona nedežna, zato pa čisto družba, ki je kriva, da se je morala podati gospe Warren na to pot ter na ta način ojačati svoj revščino. Revščina je pri Shawu največji zločin. Vlogo gospe Warren igra ga. Nablocka.

Predrebnosti o falzifikatorski družbi

V nedeljo so se vrnil iz Nemčije uradnik zagrebške kriminalne policije dr. Bogdanović z beogradskega sejem kriminalne policije g. Lazičem. Preiskava o ponarejanju dinarskih tisočakov v Nemčiji je končana in se bo proti aretiranim osebam, ki se izročijo našim oblastem, v kratkem pričelo sodno postopanje. Dr. Bogdanović je izjavil, da je uspeh preiskave v Nemčiji popoln in da so tam aretirane vse osebe, ki se bile v zvezi s ponarejanjem tisočdinarskih bankovcev. Dr. Bogdanović je prišel v Zagreb obširen material, zbran v Nemčiji. Ta material daje popolno sliko cele falzifikatorske afere, pri kateri gre izključno za kriminalni slučaj brez politične primesi, čeprav so nekateri listi v Nemčiji, kjer je za afero vladalo veliko zanimanje, skušali umazano zadevo izrabiti v strankarsko-politične svrhe.

Najvažnejši moment preiskave v Nemčiji je, da so prijeli idejni začetniki falzifikatorskega podjetja, kakor tudi njega finansier. Kot intelektualni začetnik afere se smatra Peter Kar, zadevo pa je financiral Peter Javor, Papir za falzifikate je naročil Javor pri tvrdki Herman Bergenkamp v Wieselu.

Da firmi ne bi bila stvar sumljiva, je dal Javor na papir za falzifikate tiskati ime neke italijanske tvrdke, tako da se je zdelo, da gre za trgovsko stvar. Poleg Cara je bil tudi aretirani Viljem Kopleck, ki je staroval v hiši Javorja v Duisburgu. Car je v ostalem že star znanec nemške policije. Leta 1923 je bil osumljen, da v Nemčiji razpečava ponarejene nemške novčanice.

V Duisburgu so bili aretirani: Peter Javor, trgovec in posestnik ter naš državljani, Wilhelm Kopleck, pruski državljani, in Peter Car. V Belediju so bili prijeli: Josip Meil, Herman Nordholt, lastnik litografije, in Albert Buchholz, vsi nemški državljani. V Zagrebu so bili prijeli: Anton Pušić, Mato Pušić in Ante Mamenica, vsi trije čevarji. Dalje Marko Komacina, Agneza Zamrca, Iva Kos, Mate Madunić, tihotapec, Petar Šaban, gostilničar, Ljubo Hirić, sluga; Stevo Tomljenović, »kralj tihotapev« in Mile Javor.

Jack London:

Roman treh src

— Sreča moja, da nimate navade jemati svoje igrače s seboj, kadar se greste kopat, — jo je dražil Francis — sicer bi se bilo treba takoj pripraviti na pogreb — kar tu na pesku — zelo lepega mladeniča, cigar nameni so absolutno pošteni.

Tisti hip se je vrnil deček in prinesel Leonciji kopalno rjuho. Iztrgala mu jo je iz rok in se naglo ogrnila. Nato se je z dečkovo pomočjo znova lotila zavozljanega robca.

Ko je bil naposled srečno razvozljan, ga je vrgla daleč proč, kakor da je imela v rokah strupeno kačo.

— Roke sem si umazala z njim! — je vzklila.

Toda Francis, ki je še vedno mobiliziral zdravo pamet, da ne podleže njeni lepoti, je počasi zmajal z glavo, rekoč:

— Nič vam ne bo pomagalo, Leoncie! Na vašem telesu sem zapustil znak, ki ga nikoli več ne odpravite.

Pokazal ji je rano, ki jo je napravil na njenem kolenu, in se hudomušno zasmejal.

— Zver me je ugriznila, je dejala prezirajoče in se obrnila, da odide. — Svetujem vam, mr. Henry Morgan, da čim prej izgine.

Toda on ji je zagradil pot.

— Zdaj pa govoriva kot se spodobi resnim ljudem, miss So'ano, — je dejal in spremenil ton. — In prepričan sem, da me boste poslušala. Čo konca. Kar naj švigajo iz vaših oči strele, kolikor jim drago, samo dovolite mi, da povem vse, kar mi narekuje vest.

Sklonil se je in pobral pismo, ki ga je hotel poslati Leonciji.

— Prav kar sem vam hotel poslati to pismo, pa sem zaslisal vaš klic na pomoč. Vzemite ga in prečitajte. Saj vas ne more ugrizniti, Papir prav gotovo ni strupena kača.

Leoncie sicer ni hotela vzeti pisma, vendar jo je na prirojeno radovednost gnala, da je nehote prečitala prvo vrstico:

— »Sem tisti, ki ste ga zamenjala s Henryjem Morganom.«

Pogledala ga je presenečeno. Ni sicer razumela, kaj pomenijo te besede, vendar je pa že slutila, kaj se je zgodilo.

— Častna beseda, da je v pismu gola istina, — je dejal resno.

— Vi... vi..., niste Henry? — je začepetala vsa iz sebe.

— Ne, nisem Henry. Vzemite, prosim, pismo in prečitajte ga.

Ni se več upirala. Vzela je pismo in začela čitati, dočim je on opredeloval njen divni obraz, na

katerem so se poznali sledovi tropičnega solnca. Niti sam ni opazil, kako se je zagledal v njene zametaste zenice.

— Kdo je pa podpisal v tem pismu? — je vprašala Leoncie že drugič.

Naposled je odvrnil pogled od njenih temnih oči in se priklonil.

— Ime? Čigavo ime?

— Morgana, Francis Morgana. Saj sem že v pismu omenil, da je Henry moj čalini sorodnik, — bratranec v petinštrideset kolenu ali nekaj sličnega.

In naenkrat je ves začuden opazil, da so se njene oči stemnile, potem pa zopet srdito zaiskrile. Dvomila je.

— Henry, je spregovorila s posebnim naglasom. — Ne, to je zvijača, limanice bi mi radi nastavili, pa ne bo nič iz tega. Seveda ste — Henry.

Francis je pokazal na svoje brke.

— Brili se niste, od kar se nisva videla, — je dejala izzivaloče.

Tedaj je zavijal rokav in ji pokazal levo roko do rane. Gledala jo je, ne da bi razumela, kaj vse to pomeni.

— Ali se spominjate, da je imel Henry na levi roki brazgotino? — je vprašal.

Leoncie je priklina z glavo.

— Najdite jo torej.

Nagnila se je k njegovim roki in zaman je bil njen trud, da bi našla dobro znane sledove padca. Nato je zmajala z glavo in zamrmrala:

— Opro... oprostite mi! Strašno sem se zmotila in če se spominam, kako sem z vami ravna... —

— Vaš poljub je bil diven! — je priznal Francis brez ovinkov.

Ona se je pa spomnila dogodkov neposredno pred pogovorom, pogledala je na svoje koleno in se razposajeno nasmehnila.

— Pravite torej, da vas pošilja Henry s posebnim naročilom, — je obrnila pogovor v drugo smer. — In da je nedolžen. Ali je to res? Ah, kako rada bi vam verjela!

— Trdno sem prepričan, da ima Henry prav toliko opraviti s smrtjo vašega strica kakor jaz... — Če je tako, potem pa niti besedice več, vsaj zdaj ne, — ga je prekinila vsa vzradoščena. — Najprej se moram opravičiti pred vami, časi morate s svoje strani priznati, da so bile nekatere vaše besede in tudi dejanja skrajno neumestna. Kdo vam je dal pravico poljubiti me?

— Če se še spominjate, — je ugovarjal, — sem vas poljubil zato, ker ste mi zagrozila z revolverjem. Kdo bi mi jamčil, da me ne ustrelite, če bi mi bil upiral?

— Dovolj, dovolj! — je dejala proseče. — Zdaj morate z menoj k nam. Spotoma mi pa poveste vse, kar veste o Henryju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. januarja 1926.

— Dvornik ples, ki je bil prvotno določen na kraljevo rojstni dan 9. t. m., potem pa radi smrti italijanske kraljeve matere preložen, se bo vršil sedaj v soboto, 23. t. m. Na ples so povabljeni poleg članov vlade in diplomatskega zbora ugledni politiki, civilni in vojaški dostojanstveniki, pravniki, znanstveniki in umetniki, gospodarski predstavniki in zastopniki novinarske ter drugih velikih organizacij. Plesa, ali kakor se službeno imenuje divoje zabave, se bo odprl tudi minister Stjepan Radić.

— Finančni minister v Ameriki. Po poročilih iz Washingtona je finančni minister dr. Stojadinović dne 15. t. m. prvič stopil v uradne stike z zastopniki ameriških finančnih oblasti. Ameriški listi tudi objavljajo da si interview zastopnika «United Press» s kraljem Aleksandrom. Naš kralj je zastopnikom resno in stvarno polnil gospodarski položaj naše države. Finančni minister dr. Milan Stojadinović se je prejšnje dneve posvetoval z zastopniki jugoslovanske emigracije v Ameriki.

— Rudarski zakon. Minister za šume in rudnike dr. Nikić je povodom razprave o proračunu svojega resora izjavil, da vlada v kratkem predloži narodni skupščini nov rudarski zakon.

— Pravnik k invalidskemu zakonu. V ministrstvu za socialno politiko je izdelan nov pravnik k invalidskemu zakonu, ki se v kratkem objavi in stopi takoj po objavi v veljavo.

— Nov proces proti komunistom. V Beogradu je policija zadnje dneve aretirala več prisilavcev in agitatorjev komunistične stranke. Zadržujejo, da pride v kratkem v Beogradu do novega procesa proti komunistom.

— Nov šef kabineta prometnega ministrstva. V prometnem ministrstvu je imenovan za šefa kabineta bivši postajamašev v Beogradu Stojan Adashević. Dosedanj šef kabineta Čadžević je v pokoj.

— Obitina šola na Sušaku. Trgovinsko ministrstvo namerava ustanoviti na Sušaku strokovno obitino šolo. Na konferenci suških obrtnikov in trgovcev je bilo sklenjeno, da se prične takoj z izdajanjem novega šolskega poslopija.

— Telefonski promet Jesenice-Trst. Po naredbi poštne ministrstva se odprl direktni telefonski promet med Trstom in Jesenicami. Pristojnost za enotni govor znaša 1.70 franka.

— Kitičič na magistratu v Celju. Pod tem naslovom je priobčil konec novembra ljubljanski «Narodni dnevnik» napad na uradnost celjskega magistrata, ko so priredili uradni listi tožilo, se je izkazalo, da je članek napisal g. Strmečki, znani celjski veletrgovec, ki se mora sedaj zagovarjati pred sodiščem. Razprava se je začela danes popoldne pred ljubljanskim sodiščem kot pristojnim sodiščem sodiščem. Razsodba nam ob zaključku še ni znana.

— Praznik Bogojavljenja v Beogradu. Danes so na svečan način praznovali v Beogradu praznik Bogojavljenja. Na vsakem pristanišču je bilo svečano blagoslovljenje vode. Cerkevne obrede je izvršil patriarh Dimitrije v prisotnosti članov vlade, narodnih poslancev in drugih dostojanstvenikov. Patriarh Dimitrije je po starem običaju vrget v Savo en zlatnik.

— Gradbeno glavarje v Zagrebu. Po statistiki, ki jo je izdal zagrebški magistrat, je bilo leta 1925, zidano v Zagrebu 368 novih hiš, od tega 2 čnadstropnih, 11 čnadstropnih, 11 čnadstropnih, 60 enonadstropnih, vse ostale pa pritlične, večinoma enostanovanjske. Skupno je pridobil Zagreb v minulim letu 500 novih stanovanj.

— Požar v ministrstvu narodnega zdravja. Uradniki ministrstva narodnega zdravja so večer pred odhodom iz pisarn opazili, da se vaji iz oddelka za filne gosti. Kmalu se je pokazal tudi plamen. Oddelek za filne je v pritličju poslopija. Bila je nevarnost, da se požar razširi na vse poslopije. Uradniki so začeli sami gasiti ogenj. Predno je prispela požarna bramba, je bil ogenj lokaliziran in pogasjen. Škoda je vključno velika. Zgorelo je več novih filmov. K sreči ni prišel ogenj do arhiva, ker bi ga bilo težko pogasiti.

— Obrtni Vestnik. Druga številka «Obrtnega Vestnika» za tekoče leto je te dni izšla z vrlo zanimivo vsebino. Opozorimo vse obrtnike Slovenije na to edino obrtno - strokovno glasilo, ki izhaja dvakrat mesečno in sicer 1. in 13. vsakega meseca. V drugi številki prinaša zanimiv članek «Naše gospodarsko obsevanje», ki mora zanimati vsakega obrtnika, ki mu je pri srcu gospodarski razvoj. Za stavebnike prinaša važan članek «Vprašanje omejenih stavbnih koncesij». Članek je zlasti za tovarne in zidarske mojstre velike važnosti in želi, da ga priradijo čitajo. Dalje prinaša članek, namenjen «Zavarovalnicam okrognege urada za zavarovanje delavcev» in «Opozorilo zbornice za trgovino, obrt in rudarstvo glede splošne dolžnosti davkoplačevalcev v 1. četrtletju 1926» in «Dopolnilni nekaterih periodičnih taks». Med raznimi poročili našde tudi vsak obrtnik zanimiva kratka poročila, ki jih sicer ni najti v političnih dnevnikih. Na «Obrtni Vestnik», ki stane letno 40 Din, posamezna številka 2 Din, bi moral biti naročen vsak samostojen obrtnik, ki stremi za napredkom in totem času. List se naroča pri upravitelstvu «Obrtnega Vestnika», Ljubljana, Dunajska cesta 23.

— Pasja steklina v Ptuj. V Ptuj se je pojavila pasja steklina. V nedeljo sta v mestu in okolici dirjala dva stekla psa, ki sta ubila 7 oseb, katere so prepelali v Paseturjev zavod v Celje. Orožniki so v Budinu pri Ptuj enega psa ustrelili, dočim o drugem ni slišu. Prebivalstva se je polastila velika panika.

— Strašen črta namavaljskega sprevalnika na Dunaju. V nedeljo zvečer se je na Dunaju odrazil krvav dogodek. V okraju

Boulanger ustrelil svojega osebnega slona Otona ter nato izvršil samomor. Dejanje je Boulanger izvršil iz obupa, ker mu je bila pred dobrim tednom odpovedana služba. Zapustil je pisno, v katerem navaja odredbe glede pohištva in zahteva, da se njegovo truplo zažge.

— Samomor ljubljancev v Trbovljah? Dne 17. t. m. okoli 9.15 je s savskega mostu v Trbovljah skočil v globoko naraslo Savo neznan mož in izgubil v valovih. Neznane, čigar identiteta še ni ugotovljena, je star okoli 30 let, je srednje močne postave in je nosil rjav povrtnik ter na glavi rjave, okrogel klobuk. Prispel je v Trbovlje v vlakom, ki pride ob 8.25. Takoj po prihodu v vlaka, ki je imel četirtno zamudo, je neznanec odšel na most in se vrget v globino vode. Njegovega trupla dosej še niso našli.

KINO IDEAL

predvaja večkratni vefilm, posnet v Italiji

«Beneške ljubljane noči»

(Romola)

V glavni vlogi je nepozabna, ljubka Lillian Gish, znana iz filma «Bela sestra». Tudi se pripomnja, da je ta film ite produkcijske, istega režiserja in izdelan v istem času, kot je bila «Bela sestra». Vredna zelo lepa, divni naravnosti posnetki iz Italije, glavna igralka Lillian Gish pa jamči za prvovrstnost filma.

Pride:

Ljubka, dražestna, pikantna, živahna

OSSI OSWALDA!!

Predstave pop. ob 3, 5, 7 in 9. ur.

Iz Ljubljane

— Ljubljanski smetari. Ljubljana sicer zelo napreduje in ravno radi tega se še bolj opazi, kar je zastarelega, nepravilnega. Ne trdimo, da so ljubljanske smetari in pa pekel zastareli, pač pa običaji za pobiranje in tisti smetarski vozovi. Navadno ravno popoldne ali pa okrog 2. popoldne stoje smetari s svojimi vozovi na glavnih ulicah, služilne pa vsipajo vanje smeti in pepel. Ako je mirno vreme, še nekaj pače v voz, če pa je vetrovno, pride komaj polovica na svoje določeno mesto, ostalo pa raznese veter po ulicah in mesto v smetarij voz, roma prah in nesnaga po oblekah in v grlo pasantov. ki se takrat nahajajo na cesti. Skrajni čas je, da se tudi to modernizira in uredi, kakor je po drugih večjih mestih namenjeno, da dobe stranke po dva zaboja, katerih enega smetar polnega odpelje, drugega pa praznega pripelje.

— Gradnja železnice v Ljubljani. Vse one železnice, ki imajo pravico trčati alkoholne pijače, da v smislu št. 82, 94 in 103 pravilnika o gostilnicah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami (Ur. l. št. 23) zaprosijo pri občini občinski potrditvi o izpolnitvi pogojev št. 82. Oni pa, kateri so si pridržali pravico točiti alkoholne pijače po 12. decembru 1923, morajo zaprositi pri občini za novo potrditvi obine obisti tudi za novo pravico v smislu št. 84 točka 1. Prošnjo je vložil najkasneje do 31. januarja 1926, nasprotno nastopijo posledice št. 103 gorečnega pravilnika, t. j. izguba pravice točiti pijače.

— Iz Predavanja v družbu «Soča» v Ljubljani. V soboto, 23. t. m. predava v saloni pri «Levu» g. Alojz Potocnik o vole-interestantni temi: «Zgodovina Ljubljane». Predavanje se bo vršilo v 2 cikih. Prihodnjo soboto nam bo podal prvi del o «Stari Ljubljani»: Mostiščarji, Emona, utrbe in Grad, mestna vrata in mostovi. O novi Ljubljani sledi predavanje 31. t. m. Vredno k prvemu in lepemu predavanju o Ljubljani vse ljubljance in «Sočane». Začetek točno ob pol 9. zvečer. Vstop prost, vsi dobro, došli. — Odbor.

— Tatani večer. V proslavo petletnice svojega obstoja priredi Zveza ruskih akademikov 25. januarja t. l. v vseh prostorih Narodnega doma svoj jubilejni V. tradicionalni tatjanski večer. Spored: Koncert, ples, kabaret in bar.

— Srbohrvatski točaj priredi Simon-Gregorčičeva knjižnica. Priprave sprejemata in vsa potrebna pojmašina dojeta: g. Albin Turk, trgovec, Prečernova ulica 48, vsak dan, in knjižnica sama ob poslovnih dneh t. j. v nedeljo od 10.—12. ter v torek in petek od 17.—19. Vidovdanske ceste 2, dvorišče. Ker se začne točaj že 23. t. m., hitite s prijatli.

— Udrugično jugoslovanskih ljubljana i arhitekti. Sekcija ljubljana, vabi na 5. strokovno predavanje, ki se bo vršilo v petek dne 22. januarja 1926 ob 20. uri v družabnem lokalu Sekcije v II. nadstropju Kazine (vход s Kontrazerna trga). Predvati bo g. dr. ing. Alojz Král «O viškovrednem konstruktivnem železu». Vabljenj so vsi člani in po njih vpočani gostje. — Upravni odbor.

— Šentjakobška maskarada bo 7. februarja v Narodnem domu. 72/n

— Iz Starešine akad. društva «Triglav» vabim na prijateljski sestanek v sredo 23. t. m. ob pol 21. v restavraciji «Zvezda». Nadelam se, da pridejo to pot tudi tisti, ki se dosedaj niso udeleževali sestankov. — Dr. Alojz Praunseis.

— Društvo «Kazina» priredi danes od 17.—20. v balkonski dvorani Kazine čajanko za svoje člane, njihove rodbine in po njih vpeljane goste. Udeleženci dobe čaj po režijski ceni (2 Din za čašo). Pri čajanki bo sviral orkester Sokola I, poslušali pa bodo lahko tudi radiokoneerte, ki jih bo sprejmal novi, najmoderniji aparat.

— Denarnica z majhno vsoto denarja se je našla. Dobi se pri Kramar. Zelenj

Pomanjkanje teka in posledice po-kvarjene prebave odstranjuje upo-raba naravne gorke vode

Hunyadi János

267

— Aretacije. Radi tatvine je bila več-raj aretirana 1 oseba, 1 pa radi suma tatvine

— Ovadne. Večraj so prišle na policii, sledeče ovadne: Radi tatvine 1, kaljenja nočnega miru 7, poškodbe tuje lastnine 1, prestopka zglasevalnih predpisov 1, nedovoljena nošnje orožja 1, prestopke cestno-policijskega reda 14, prekoračenja policijske ure 1, zapiranja trgovin 1, železniških predpisov 1.

— Tatvina. Zasebniki Zofija Kuntara, stanujoči na Poljanski cesti št. 11, te neznan storilec odnesel iz stanovanja 1100 Din v bankovcih po 100 d.narjcev.

MADAME; Za Vašo tosloto potrebujete POUDE «MON PARFUM».

«BOURJOIS-PARIS».

Iz Celja.

— Smrtna kosa. V celjski bolnici je v ponedeljek dopoldne umrl po dolgi mučni bolezni 43letni celjski trgovec g. Franc Kramar, soustanovitelj in solastnik galanterijske trdnice Prica in Kramar, sedaj Kramar in Mislej. Pokojnik je bil večno vri narodnjak in v celjskih krogih običaj priljubljen. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob 3. uri iz javne bolnice na okoliško pokopališče. — V nedeljo zvečer so našli mrtvo v njenem stanovanju na kralja Petra cesti 63letno gospo Ano Kolenc, mater pokojnega narodnega mecenca g. Antona Kolenca. Stara gospa si je pripravila okrepilo na pino. Pozabila je zapreti piln in se je zadušila. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je srce še nekoliko bilo, vendar je nastopila smrt. — V Skofiji vasi pri Celju je umrla v 79. letu starosti posestnica Antonia Okorn. — V Catežu pri Veliki Loki je umrl posestnik Ivan Miklič; oče Matko Miklič, šefa knjigovedstva direktor drž. žel. v Ljubljani. — Pokojnikom bodi ohranjen blag spomin; žalnemu naše iskreno sočutje.

— Srebrna poroka. Minuli teden je slavil srebrno poroko v ožjem krogu svoje družine znani strokovnjak v imfelfarstvu nadučitelj g. Anton Petriček v Zalcu s svojo gospo soprogo. Ugodnima ljubljanka želijo prijatelji in znanci še mnogo srečnih let, zlasti se naj poželita srečna v novo čogramen lastnem domu, kamor se v bližnjem času presita.

— Jugoslovansko-čehoslovanska fra v Celju je imela v soboto v Celjskem domu ustanovni občni zbor. Udeležba na zboru je bila lepa in je pokazala, da vlada pravo zanimanje za to organizacijo. Zborovanje je vodil župan g. dr. Hrašovec, ki je bil tudi izvoljen za predsednika.

— Nova trdnica. G. Zvonimir Gorinček, ki je bil do novega leta solastnik trdnice brata Batji v Celju, je ustanovil v družji z gosp. Maksom Kulhom iz Ptuja novo trgovino z lesom pod imenom «Jadrano». Trdnica bo protokolirana.

— Zavtrpili se je v invalidskem domu neki invalid, ker bi mu morali amputirati nogo. Tega pa se je tako prestrašil, da si je raje s strupom končal življenje.

Moderne skladišče

Najnovejšo moderno skladišče (Slagere) svira pri vseh predstavljenih izvrstne burke «Gospodina Vampire» prvovrstni umetniški orkester v

«Blitni Kino Matice».

Iz Maribora

— Smrt Radeckega veterana. V Ljubljani pri Mariboru je v soboto 16. t. m. preminil bivši postajamašev in znani veteran Radeckega g. Jernej Tominc v visoki starosti 98 let. Pokojnik je vstopil kot 18letni mladenci 1. 1846 v avstrijsko armado, v kateri je služil polnih 10 let. Udeležil se je tudi vojne 1. 1866, kasneje pa je stopil v službo Južne železnice, katero je zvesto opravil polnih 40 let. Pokojnik je vsled svoje prihranjenosti napram vsakomur užival splošne simpatije, kot dolgoletni občinski svetnik in član odbora hranilnice v Ljubljani si je za trg pridobil velikih zaslug. Blag mu spomin!

— Tuški promet v Mariboru v preteklem letu je obsegal 30.433 oseb. V hotelih in gostilnah je bilo prijavljenih 15.361 naših državljanov in 6219 inozemcev.

Sport

Italija : Čehoslovaka 3 : 1.

O nedeljski nogometni zmagi Italije nad Čehoslovakijo v turin-kem velodromu prinašajo italijanski listi obsežna poročila. Že v naslovih povečujejojo italijansko zmago v nebesa in trde, da so potokli učitelje evropskega nogometa. Italijanska poročila pravijo, da je italijanska reprezentanca zaslužila zmago. Izgala je z e'anom, hitrejšo in s praktično tekočijo brez fnes, drveč v prvi vrsti proti gol in k rezultatom. Tudi italijanska obramba da se je izkazala na celi črti Čehoslovaki napad kljub svojemu tehničnemu in kombinatornemu znanju in dosegel več kakor en gol.

V prvih minutah so napadali Italijani, ki so uporabili svojo najbržega izralca na krilu, Ceveninija. V 16. minuti je sledil korner proti Čehoslovakiji. Della Valle na desni strani go'a strelja v gol, zora zredne teo krika Mahreija, odkoder se odbije neubranljivo v desni kot. Sledi viharjen prjavz 18.000 temperamentnih gledalcev. Čehoslovaska reprezentanca spozna nevarnost in začne energično prikriti. Sledilec na desni zvezi d'ada predložek levo-mu krilu Jelneku, ki centira nazaj Sed'čnu, ki pa zgreši za pite centimetre. V 22. minuti izravncjo Čehoslovaki rdi nepreviđnosti italijanske obrambe, ki zkrivri avto-gol. Do klena prvega polčasa kaže igra poponoma izmenično znajo. Italijani dosežjo po Della Valle-u še en gol, ki pa ga sodnik radi ofisda ne prizna.

V drugem polčasu izmenjajo Čehoslovakci Slovanovega izralca Zdranskega s Sily-nym. Čehoslovaki pridikajo vehementno. Na obeh straneh sledi strahovito napete situacije, uterji v prečke, streli na prazne gole in čudežne obrane praznih golev po branilcih. V 13. minuti zgreje Della Valle gol, ki pa ne velja, ker je sodnik sekundno pred tem prekinil igr. Italija je neprestano v napadu. Najboljši mož Italijanskega napada je v tem odstavku igre Della Valle. Pina, nika v čehoslovaskem go'u ima polno roko dela. V 33. minuti se Čehoslovaki rešijo oklepa in izsilijo korner. Sledeti italijanski korner omoš'j Centia, da dože mmo p'kritnega čehoslovakega vratarja Planike v kot drugi gol za Italijo, kar izzove v občinstvu viharno apjavze in neverjetno ročati. Čehoslovaki znova prikritjo in kombinirajo vžno. Rosetta in Cal'ieris, il-lenska branila, pa sta na višku. Srečno odbija čehoslovake napada. V 42. minuti odda Bal'nerov strel predložek, h'et Mag-noszi na d'sete in prvi proti go'u. Čehoslovaki vratar se mu vrte pri noge, zgreši žogo in tretji gol Italijanske reprezentance že sedi v mreži. S tem je bila zmaga Italijanov definitivna.

O beogradski četiri.

med reprezentancama Zagrebca in Beogradca poročajo beograjski listi z daljšimi članki. Hvalijo beograjsko reprezentanco in navajajo, da je zaslužila mnogo večji score, ki bi ga bila tudi dosežila, da ni bilo izbornega zagrebčevega vratarja Mihelčiča, ki je ubral ni v. Dalje navajajo, da je beograjska reprezentanca igrala slobde nego pred omi-mi dnevi bi je katastrofično z dvoštevili-nim rezultatom pogazila novočrsko reprezentanco. Ti izpovedi so po razumljivi, ako pomislimo, da je neki beograjski list povsem resno še pri čim pred tekmo napovedoval 25:0 za Beograd!

Pa vseh poročilih je gotovo, da so Zagrebčani v prvem polčasu predvedli mnogo lepšo in kočirajšo igr in da so št' čito zaslužili s 3:2 v odmor. Najboljši njihov mož je bil vratar Mihelčič, ki je v drugem polčasu ubrali dve enostanovki. Ludi sami priznavajo, da je zgrebka obramba s krčkno vrsto vred nadčrtileva beograjsko in da je zmaga Beograda le zaradi izbornega forwarda, ki sprotira s ščimci, v državi skoro neprekegljivim narodci (Jovanović, Ljubici, Potković in Soluči, zani reprezentativni internacionalci z vis-šo razvito tehniko). Na zagrebški strani se p'rhvala omenjeni Mančler in Činčić, pa tudi ostali, ki da so se posluževali mnogo g' bje kombinatorne igre ter praktično napredovali po t'renu, dočim so beograjski napadali igrali s kratkopasno kombinacijo.

— Stanje preventiva na Duražu. Amature (10 igr, 15 točk), Slovan (11,15), Rapid (12,15), Admira (12,11), Svit'klub (11,13), WAG (11,12), H'el'och (12,11), Vienna (9,10), FAG (11,10), Wacker (11,10), Summerer (10,18), Rudol'fshigel (11,15), Hertha (10,13).

— Tekma Italij : Čehoslovaka je kvečja s 3:1 in ne 3:2, kakor je bilo nam javljeno.

— Suspenzija sodnika B'et'it'a u'činja. Na seji zbora ng. sodnikov JNS, ki se je vršila v nedeljo v Zagrebu, je bila suspenzija ljubljanskega nogometnega sodnika Ev-gena Boleitta do nadaljnjega ukinjena.

Vaš dom to leži, vendar in vabim

na se vlažni koži po umivanju daje čisto in svetlo polt, mehko in prožno kožo, brezhiben obraz. Za vranje ali odstranjevanje razpoke, bradavice, rdeče lise, hrapavosti in vsakršne draženje na koži.

Napredaj posod:

CRÈME, POUDE & SAVON SIMON

Par anerie Simon, 59 Fg. St. Martin, Paris.

Sokol

Sokol Ljubljana II.

(Občni zbor.)

V nedeljo 17. t. m. se je vršil na realni občni zbor Sokola II ob povoljni udeležbi članstva. Zbor je otvoril starosta br. dr. Milan Subić, spominjajoč se važnejših dogodkov minulega leta, se spomnil tudi umrlih bratov in pozival je članstvo, da izvršuje svoje denarne dolžnosti do društva in jih redno plačuje. Konstatiral je zadovoljiv napredek v telovadnici, posebno pri članstvu in naraščanju. Občirno je poročal o poslovanjih z neprednim šentjakobskim društvo glede nakupa parcele za zidanje prepotrebnege sokolskega doma.

Nato je pozdravil zbor v imenu staršinstva ljubljanske župe br. dr. Krejčič, ki je naglašal, da bo to leto posvečeno predvsem VIII. vesoljskošemu zletu v Pragi, kjer mora biti jugoslovensko Sokolstvo častno zastopano.

Po prečitaniu poslanice JSS in odobrenju zapisnika začnega občnega zbora so sledila poročila društvenih funkcionarjev.

Tajniško poročilo je podal br. Lavrin. Društvo šteje skupaj 437 pripadnikov in je marljivo delovalo na vseh poljih. Mesto odstopnega načelnika br. Abna Smoleta je podal načelnikško poročilo br. Stane Trček. V telovadnici je bilo skozi vse leto živahno delovanje pri vseh oddelkih, posebno pri članstvu, ki se je pripravljalo za medletne tekme v Beogradu, kjer so nastopile tri društvene vrste in vse dosegle lepe uspehe. Tudi sicer je bilanca v telovadnem oziru ugodna.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal br. Valjavec, izkazuje lep in zadovoljiv finančni napredek. Zanimivo poročilo za gradbeni odsek je podal br. Kocijan, blagajniško poročilo odsekovo pa br. Zelenik. Glavna naloga odseka je sedaj, da pred vsom uroji zadovo glede parcele na Prulih. Tozadevna poznanja je šentjakobčani so v polnem teku in se povojno razvijajo.

Prosvetar br. Sax je ugotovil, da je bilo prosvetno delo živahno na vseh poljih. Prirejalo so se predavanja, proslave, vršili nagovori id. Članstvu je na razpolago bogata knjižnica in čitalnica. V novembru se je na inicijativu br. Krapeža ustanovil pevski odsek, ki danes že prav krepko deluje. Delovanje tega odseka je orisal njega pred, sednik br. Krapež in se zlasti zahvalil neumornemu pevovodji br. Čermaku, ki je v kratkem času toliko izvežbal pevski odsek, da je za trikrat javno nastopil.

Poročilo gospodarja br. Franka je bilo s solasno sprejeto.

Revizorja brata Est in Stih sta nato predlagala absolutni staremu odboru, na kar se je na predlog br. Grünfelda soglasno izvolil sledeči odbor: starosta dr. Milan Subić, 1. podstarosta Milko Krapež, 2. podstarosta Cene Kocijan, načelnik Stane Trček, načelnika Mica Varogova, prosvetar Miroslav Sax, odborniki Ivan Lavrin, Edo Frank, France Bučar, Matja Pogačnik, Jže Plesko, Tone Petrovič, Aleksander Valjavec, Herman Keber, Janko Kocmur, Matja Puhova, Karl Parcer, Mila Guštin, Elza Skalarjeva, Ludvik Stih in Ludvik Pristavec, namestniki: dr. Oton Fetič, Slava Pogačnikova, Francka Leinfelnerjeva, revizorja: Rudolf Est in Pavle Kalan. V gradbeni odsek pa so bili izvoljeni: bratje Leo Grünfeld, dr. Milan Subić, Peter Šerk, Cene Kocijan, Jakob Simenc, Abn Šifer, Matja Šifer, Ivan Mihelčič, Janko Kocmur in Saša Schwarz.

— Občni zbor S-kola Mosta se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 2. uri popoldne. Vabijo se vsi člani in članice ter vse napredno občinstvo, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo. Pred občnim zborom se sprejemajo tudi novi člani. Odbor. 73/n

Inserirajte v «Slov. Narod»!

OSRAM

OSRAM-N-žarnica.

Osvetlite si najnoviji napredek na polju električnih žarnic. Nova s patentom zaščitena valovita žica omogoči hitro razdelitev svetlobe, katere se pri zrakovnih žarnicah ni mogla doseči. OSRAM-N-žarnice so sposobne, da v polni meri nadomestijo dosežanje žarnice z večeno nižo.

Gospodarstvo

Lesni trg

Med srednjeevropskimi državami, ki izvažajo les, zavzema Jugoslavija zelo važno mesto. Površina njenih gozdov znaša 7.500.000 ha in stoji na sedmem mestu med vsemi evropskimi državami. 21,5% vsega ozemlja pokrivajo gozdovi. Na vsakega prebivalca odpade 0,68 ha gozda in v tem pogledu zavzema naša država četrto mesto med evropskimi državami. Pa ne samo po količini, nego tudi po kakovosti lesa, osobito slavon, hrasta, prekašamo druge države. Naravno je torej, da igra lesna industrija v našem narodnem gospodarstvu eno najvažnejših vlog.

Leta 1921 je znašal celokupni izvoz iz Jugoslavije nad 12 milijonov dinarjev. Od tega odpade na les 21%. Dasi je zašla naša lesna industrija v težko krizo, je vrednost izvoza lesa še vedno znatna. Lansko leto je bilo za našo lesno industrijo posebno težko. Naravni izhod našega izvoza — Italijo, je zabarikadirala konkurenca avstrijskega, češkoslovaškega in romunskega lesa. Koncem lanskega leta se je posrečilo našim lesnim trgovcem navzlic hudi romunski konkurenci priti vsaj deoma do svojih prejšnjih pozicij. Konjunktura je bila povoljna, kar je mnogo pripomoglo do obnove starih poslovnih stikov. Preteklo bo pa še mnogo vođe, predno si naši lesni trgovci zopet osvojejo prejšnja tržišča. Razmeroma dobro kupčijo so sklepali samo izvozniki slavonskega hrastovega lesa, dasi jim je delala na Holandskem, v Franciji in Belgiji velike ovire tuja konkurenca, ki ponuja cenejše blago.

Vzroki krize v lesni industriji so različni. V prvi vrsti je treba omeniti splošno depresijo v gospodarstvu položaju vse Evrope, ki je vplivala tudi na našo lesno industrijo. Najboljše konzumenti, kakor Italija, Nemčija in Avstrija, so bili prisiljeni k rezerviranosti iz gospodarskih razlogov. Poleg tega je bil težaj dinarja razmeroma visok v primeri z drugimi valutami in zato naši producenti niso mogli vzdržati konkurence. Treba je tudi omeniti, da pritiskajo na lesno industrijo visoki davki in druge dajatve in da vlada doslej še ni pokazala razumevanja za to važno panogo našega gospodarstva. Šele zadnje čase je začela upoštevati pritožbe in intervencije lesnih trgovcev. Vse, kar je bilo storjeno zadnje čase za povzdigo naše lesne industrije, še ni moglo imeti pozitivnih uspehov, ker je vlada prepreno uvidela, da je njen položaj res obupen. Vendar pa lahko upamo, da se v bodoče razmere zboljšajo. Procvit in napredek naše lesne industrije je odvisen od izvoza. Nova pogodba s Španijo je za naše izvoznike dobro znamenje. Ta pogodba je stopila v veljavo začetkom novega leta. Od direktne izvoza na pireneški polotok bomo imeli gotovo veliko korist. Odnosaji z Nemčijo še niso urejeni. Belgija in Holandska sta daleč, pač pa so naši poslovni stiki z Egiptom in bližnjim Vzhodom dokaj živahni.

—g Anketa o zakonu za pobiranje dražaje. Ker je minister za socialno politiko objavil načrt novega protidražajinskega zakona z namenom, da bi stavili zainteresirani krogi svoje predloge, sklicuje zagrebška trgovska zbornica 22. tm. anketo vseh zainteresiranih ustanov in korporacij, ki naj zavzamejo svoje stališče napram temu za-

konu. Resolucije se predlože ministrstvu za socialno politiko. Istega dne sklicuje sklično anketo tudi beogradska trgovska zbornica.

—g Uvoz za obično carino prost. V »Narodni Novinah« objavila finančno ministrstvo pogoje, pod katerimi bo dovoljen obični carine prost uvoz tramvajskega in električnega materiala.

Veliki pustni korzo

Slavčeva maskarada 175
14 febr. 1923 hotel „UNION“

—g Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. januarja t. l. pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave do 300.000 kg sena in do 250.000 kg slame, dne 25. januarja t. l. pa glede dobave do 300.000 kg ovsa. — Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjeni intendanturi. — Dne 1. februarja t. l. pri središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu glede oddaje krovskih del. — Dne 8. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala, dne 10. februarja t. l. glede dobave 365 vagonov bukovih drv ter glede dobave smolnih bakel, dne 11. februarja t. l. glede dobave raznih delov za plinsko razsvetljavo ter glede dobave tapetniskega materiala. — Dne 17. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 4500 komadov gumijevih cev. — Dne 18. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega drobnega materiala za tračnice in glede dobave osov. — Dne 23. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave tekstilnega materiala. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Popravek. Dobava 557.000 komadov železniških pragov se vrši dne 6. februarja t. l. pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu in ne v Ljubljani kakor je bilo pomotoma objavljeno. Pogoj so na vpogled tudi pri ekonomskem oddelenju direkcije državnih železnic v Ljubljani.

—g Trgovska pogodba z Anglijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interesente, ki stoji v trgovskih stikih z Anglijo in njenimi kolonijami, da ji nemudoma prijavijo podrobne podatke in predloge za bodočo trgovsko pogodbo, ki se ima skleniti na dobo 10 let in katere tarifni del bo veljal po recipročnem načelu razen z Anglijo tudi za vse carinsko-avtonomne kolonije, teritorije, ki stoji pod angleškim protektoratom, kakor tudi za samostojne dominione.

—g Licitacija pri železnici. Direkcija državnih železnic v Zagrebu obvešča zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se licitacija glede dobave zakovic, razpisana na 21. januarja 1925, vrši šele 18. februarja 1925; licitacija glede dobave bakrenega materiala, razpisana na 23. januarja 1925, pa se bo vršila 19. februarja 1925.

To in ono

Lloyd Georgeve

Lloyd George, bivši angleški ministrski predsednik, je, kakor znano, sijajen govornik in prvovrsten debater, pri čemer se seveda ne plaši tudi domagazije.

Ko je nekega dne imel v veliki londonski dvorani političen govor, prileti skozi okno debel kos opeke in pada baš pred njega. Lloyd George ostane miren in meni samo: »To je edini argument, ki ga imajo nasprotniki proti meni.«

Na drugem shodu poskuša nekdo z galerije narediti zmešnjava in kriči v dvorano: »Podgane, podgane!« — »Dajte temu Kitajcu njegovo najljubšo jed,« odvrne Lloyd George in smeh je na njegovih straneh.

Ko se je bila borba za irsko samostojnost, je nekdo iz avil Lloyd George: »Jaz sem za avtonomijo Irske, a tudi Anglije, Škotske, Wallse.« — »In za avtonomijo pekla,« zakliče nekdo iz publike. — »Prav tako,« odvrne hladnokrvno Lloyd George. »Vsak se mora potegovati za svojo domovino.«

Narobe svet

V starih pravljicah, ki smo jih čitali še kot otroci, nahajamo pogosto ta-le motiv: v deveti deželi je živel princ in oče je iskal zanj ženino. Poslal je po svetu svoje glasnike in oznanjal, da jo da tistemu, ki izvrši najzanimavejši čin. Glas je prišel do mladih viteзов, ki so začeli raziskovati, kaj bi storili tako znamenitega, da bi si pridobili njeno roko in srce. Vsi so hoteli biti prvi, vsem je utripalo v prsih junaško srce, a ker mnogo je poklicanih, pa malo izvoljenih, je dobil princ samo eden. Nadebuda nevesta je izvedela za njegovo junaštva, srce se ji je vnelo in postala je njegova žena. Pa tudi če je srce močilo, ga je morala vzeti, ker je zahteval tako obljubo in očetova volja. Kralj je dal mladem junašku takoj po poroki pol kraljestva, ne da bi se poprej potom plebiscita prepričal, da-li je ljudstvo s to delitvijo zadovoljno.

Te pravljice so nastale v starih časih in sicer kot odmevi odnosno odločki prvih romansov, ki so jih čitali in pripovedovali po srednjeveških gradovih. Ljudje so jih obdelali po svojem okusu, toda jedro je ostalo neizpremenjeno.

V teh srednjeveških starih se zrcalijo razmere. Žensk je bilo v onih časih manj, nego moških. Žene torej ni bilo tako lahko dobiti, kakor dandanašnji. Ženini so morali nevestinim očetom plačati odškodnino ali pa so si morali ženo zaslužiti. Bil so tudi slučaj, da je ženin nevesto enostavno ugrabil, kakor kako dragoceno stvar. Ko je začelo število moških naraščati, žensk pa rasti, so se začele tudi razmere spreminjati in sicer na škodo žensk. Nadebuda hčerke niso voč veljale za nekaj dragocenejšega in ko je začela poznati industrija izpodivati žensko delo v gospodinjstvu, se ni voč pripetilo, da bi zahteval oče za hčerko posebno odškodnino. Nasprotno, oče je moral se sam doplačati, samo da se je našel ženin. Tako je nastala dota, ki se je ohranila do današnjih časov.

Po vojni je v Evropi moških razmeroma zelo malo, žensk pa mnogo. Zato cena žensk od dne dne bolj pada. Kdo bi mogel

danes zahtevati, naj si mož zasluži ženo z junaškim in plemenitim činom? To bi bil nečuten anahronizem. Čemu neki naj bi si možki prizadevali, če pa ima na vsakem koraku možnost, da si izbere ženo? Najlepše se vidi to v modernih povestih, romanah in filmih. Moški niti s prstom ne gane, da dobi ženo, dočim si mora ženska pogosto moža s težavo pridobiti. V moderni literaturi vidimo vse polno moških, ki sami ne vedo, kaj prav za prav hočejo. Moški so dobri gospodarji in računajo tudi v ljubezni. Nikomur ne pride na misel, da bi oddal svoje srce kar tako zastopni. Ženska mora to zaslužiti, kakor si je moral svetopisarski Jakob s sedemletnim delom zaslužiti svojo Rabelo. Koliko je v naših razmerah slučajev, ko morajo roditelji, ki imajo za možitev godne hčerke, leta in leta vzdrževati tako zvane žene, če hočejo, da bi se hčerke omožile. Gotovo se tudi pripeti, da mora samostojna ženska skrbeti za možkega, s katerim se hoče poročiti. Moderni možki so usvojili to ideologijo ne le kot ženin, marveč tudi kot zakonski možje. Tudi pri nelegitimnem ljubljenem razmerju skušajo združiti prijeto s koristnim, zakaj po njihovem mnenju bi ne bilo praktično ljubiti kar tako za prazen nič. Mladenci se seznani z dekletom za to, da dobi družabnico ali za nesljivo prodajalko za svojo trgovino. Ali pa si najame strojeopisko, ki opravlja potem tudi druge domače posle. Po potrebi mu nadomesti tudi ženo. In zaljubljeni strojeopiska piše po več ur na dan, pripričana je storiti vse, samo da ustreže »njemu«.

Ti moderni principi se pa niti ne zavedajo, da ravno z ženskami zelo vulgarajo. Če bi se zavedali, bi jih bilo vsaj sram. Tako se pa ne sramujejo, temveč nasprotno, se ponosijo so, da jim gre življenje tako gladko od rok, ki sreči še niso vsi možki tak, tako sodi o ženskem samo gotov odstotek moških in upamo, da temu odstotku vsi nikoli ne bodo sledili. V nasprotnem slučaju bi se obetala ženskam zelo žalostna bodočnost. Amerika je na pravi poti. Tam so začeli namreč v literaturi in filmih propagirati stare viteške običaje in poštrevnost. Ameriški avtorji skušajo zajeti možki egoizem, ki je v mnogih slučajih že prekorajl meje dostojnosti in korektnosti. Omaloževanje žensk je vreden problem, ker gre za eksistenco rodbine sploh. Če pojde ta proces dalje, si bodo ženske naposled mislile: Čemu nam zakon, v katerem ima vse prednosti mož, vse negativne posledice pa mora nositi žena? Potem takem je bolje, da se sploh ne poroči. To bi pomenilo konec rodbinskega življenja, ki zahteva poštrevnost obeh zakoncev.

Zopet škandal v ameriški družbi

Moderni izsiljevalci.

V zadnjem času je med evropskimi tenis-igrarici zaslovel Dunajčan grof Ludvik Salm. Na mednarodnih turnirjih je dosegel izredne uspehe in nastopal tudi kot partner svetovnoznane tenis-šampionke Francozine Lenglen. Na turnirjih se čisto grof Salm vede neokusno, kar je opetovano izvažalo skandale. Lani je grof Salm došel v Združene države in se poročil z bogato hčerko ameriškega milijarderja Rogersa. Dunjski listi so prinesli slike srečnega ženina iz obubožane avstrijske aristokracije, ki je na tako posrečen način došel do milijonov. Millicent-Rogers-Salm pa se je

SKRAJNI JE ČAS

Je, da se prebudi, da eden par nogavic z žitom in zrnjem (rječo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari družini Dubava se v prodaja n.h.

kmalu noveličala avstrijskega grofa, za kratkoma zapustila in vzela deček s bi. Nastal je škandal, ki že več mesecev zalaga ameriške novine s pikantnimi poročili. Grof Salm si je kmalu izmislil ekscentrično meščevanje. Združil se je z berlinskim kinopodjetjem in skupaj z igralko Fern Andra zrealiziral film po nemški noveli »Rdeči jezdec«. Polov Fern Andra nastopa v filmu sam grof Salm. Naslov filma je »Njen soprog«. V tem filmu slika grof Salm škandalozne podrebnosti iz katkega zakona z bogato Američanko, da na ta način izvrši meščevanje med njeno rodbino, v resnici pa, da izvede prav bistro zasnovan izsiljevalni atentat. Grof Salm zahteva za film 5000 dolarjev. Film ne teče v Združenih državah, ker se kinopodjetniki boje famillie Rogers, ki je velemočna in ki protestira proti vzorčnosti.

Vseina filma je sledeča: Bogataš išče namestnika, odnosno dvojnika za umorjene ženo svoje hčerke. Po naključju najde dvojnika in ga z denarjem prišili, da poroči njegovo hčerko. Dvojnik ima pred poroko ljubavno razmerje z igralko, ki kateri se kmalu povrne. Bogataš znova odkupi zeta, da se vrne k ženi in da živi z njo v zakonski skupnosti.

Amerikanski listi prinašajo serzacijsko nalno poročila o sporu med grofom Salmom in famillie Rogers. Grof Salm je svoj čis pozval ženo Millicent Rogers, da se vrne v zakonsko skupnost ki mu pa na njegov dopis ni odgovorila. Nato je zahteval grof Salm razporko in da mu sodišče prisodi otroka. Proces se bo vršil pred vrhovnim sodiščem v Floridi. Na procesu nemara pride do senzacijskih odkritij, ker bo Millicent Rogers trdila, da otrok ni Salmov. Na ta način bo skušala dobiti otroka v trajno posest. Če ne bo mogla navesti pravega razloga za ločitev od mize in postelje, ki jo je izvršila brez dovoljenja moža, bo sigurno izgubila proces. Na vsak način se ne sme izgovarjati s tem, da je moža zapustila na prigovarjanje svojih roditeljev, ker ima v tem slučaju grof Salm pravico zahtevati od famillie Rogers dnamo odškodnino. Na vsak način bo imel grof Salm pravico, da od časa do časa obišče sina. Vender se v tem slučaju rodbina Rogers boji, da bi grof Salm utegnil ukrasti otroka, ga odvesti v Avstrijo in tu izposlovati, da bo otrok njegov. Verjetneje je, da se bo rodbina Rogers poravnala z grofom Salmom in mu ponudila za otroka veliko odškodnino.

Na vsak način je grof Salm velik tič, ker gre pri cel zedevi za odškodnino in težke milijone in sta mu žena in deček postanska stvar.

— Produkcija zlata v Kanadi je znašala v letu 1923 vrednost 36 milijonov dolarjev proti 31,5 milijona v letu 1924. Produkcija za leto 1925. cenijo v naprej na 50 milijonov dolarjev.

Dijakim roditeljem!

Privatnim in rednim dijakom srednjih šol!

Profesorji privatne gimnazije »Hajdukovič« še nadalje sprejemajo učence-ke za pouk iz vseh predmetov za vse razrede gimnazije.

Vpisovanje v ta letni tečaj — to je za učence-ke, ki žele v mesecu juniju ali avgustu polagati izpit — se je pričelo in traja do 15. februarja, ko prično predavanja. Šola ima sledeče tečaje:

1. za privatne učence-ke, ki so iz najsibo kakršnegakoli vzroka ostali brez šole ter jim je ista potrebna
2. za privatne učence-ke, ki žele privatnim putem dokončati enega ali več razredov gimnazije, hoteč nadomestiti izgubljeni čas.
3. za privatne učence-ke, ki so v državni ali v kak drugi službi ter jim je radi nezadostne šolske izobrazbe ogrožena eksistenca, lahko kot privatni učenci z marljivim delom v dobi enega tečaja (4 do 5 mesecev) dokončajo po več razredov gimnazije. Učenci, ki ne morejo posečati predavanj, dobe pismena predavanja in pojasnila.
4. Redni učenci-ke, ki so radi slabe ocene ali kakega drugega vzroka izgubili šolsko leto, isto lahko v tej šoli tekom kratke dobe nadomeste.
5. Redni učenci-ke iz drugih strokovnih šol lahko vstopijo v to gimnazijo ter isto dokončajo.
6. Vsi učenci, obrtniki, uradniki in drugi, ki iz kakršnegakoli vzroka žele dokončati gimnazijo, to lahko store tekom kratke dobe v tej šoli.
7. Dijaki, ki so absolutirali realko in ki so potrebni iz opolnitve v latinščini, se lahko te v najkrajšem času in z dobrim uspehom nauče.

Vsak učenec-ka te šole položi po končanem tečaju izpit pred komisijo državnih profesorjev in dobi spričevalo o dokončanih študijah, kakor na državni gimnaziji. Spričevalo ima isto vrednost, kakor bi bil član tečaja redni dijak državne gimnazije. Na zavodu poučujejo sami strokovni profesorji in najsposobnejši ter je vsakemu marljivemu učencu-ki uspeh zagotovljen. Način poučevanja znan kot najboljši; pogoji zelo povoljni.

Za stanovanja (s hrano ali brez) za učence iz notranjosti skrbi uprava. Podrobna pojasnila daie in vpisovanje vrši vsak dan D. Popović, Matapova ul. 34 (Čubura), telefon 1663, Beograd.

Dražabnika
trgovsko zobražena, išče rentabilno podlago radi povečanja vrom-ta s kapitalom 100.000 do 150.000 Din. Dopise pod »Dražabnik 33.214« na upr. Jutra.

Suha drva
bukova se prodajo cila v polenih ali žagana, postavijo se tudi na dom. Doljenjska cesta 5. 305

Spalne oprav
elegantno, moderno, belo emailirano, predam po nizki ceni. Igr Repše, Ljubljana, Poljanska c. 21

Želena blagovna
prodajalniška oprav, izločena emirca in peč se radi selive po ceni prod. Več v trgovini P. Miršol, Ljubljana, Mostn trg 18. 207

Vpeke opce
26 let star, tehnično izobražen, išče zaupnega me a. Ponudb pod »pokojenec/08« na upravo Slov. Naroda.

Perje
kokoške, purje, ratje gosje in goji puh — prodaja in razpisila po najnižji ceni — E. Vajda Čakovce, Medjimurje.

Konjičev
z epremo in elegantno kočjico — ceno napredaj. — Na ogled pri: M. Jevak, Domžale. 195

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Že znato vino
iz lekarne d. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta 6 — brepa malokrvne, nervingne ter oslabele od asle in otroke. — Naročila se točno izvr.

Obnovite naročnino!
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (obviršče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izviritev točno, cene zmerno. 37-1

Makulturni papir
kg Din 5.—

prodaja uprava „Slov. Naroda“

Ako potrebujete sveže ali suhe vence, šepke aranžma, pokličite tukaj sko številko

341

cvetličarna KORSIKA

Aleksandrova cesta

Naročila se pošiljajo na dom

Mehanično umetno vezenje

zagorov, perila, oblek bluz, monogramov, fino belo in barasto enšanje, ažuriranje.

MATEK & MIKŠ, Ljubljana.

DALMATINOVA 13

sled strokovnega znanja najinejša izviritev in brezkonkurenčne cene. Najcenejši in čisti predisk ženskih ročnih del v narodnih in modernih vzorih t. l. lastn h orig. nalih.

157-1

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica Din 50.000.000—
Skupne rezerve rad Din 10.000.000—

Ustanovljena 1903
LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiši)

PODRUZNICE:

Bradec, Celje, Crenova, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Tret, Agencija Legatice.

Poštni ček-račun Ljubljana 10503
Brzojav. naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela

Urejuje: Josip Zupančič. — Za Narodno tiskarno: Fran Jezerski. — Za inžatni del list: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.